

บทที่ 2

การจัดทำหนังสือพิมพ์ลุ่มน้ำแม่กลอง

2.1 ประวัติความเป็นมา

ผู้คิดริเริ่มก่อตั้งหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นลุ่มน้ำแม่กลองคือ นายบัณฑิต เกษณียบุตร ซึ่งเดิมทีนั้นทำหน้าที่พิมพ์ในส่วนกลางมาก่อน โดยเริ่มตั้งแต่เป็นช่างภาพ เป็นนักข่าว และก็ได้เข้ามาเป็นผู้ช่วยหัวหน้ากองบรรณาธิการ การคลุกคลีอยู่ในวงการหนังสือพิมพ์มาเป็นเวลาเกือบ 20 ปีเต็มนี้ ทำให้เกิดความรู้สึกเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์หรือประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม ประกอบกับหัวหน้ากองบรรณาธิการที่ชอบพอกันอยู่นั้น เสียชีวิตลง ปัญหาเรื่องผู้ร่วมงานเกิดขึ้น มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกกัน ดังนั้นนายบัณฑิตจึงได้ตัดสินใจออกจากหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง หันเหทิศทางการทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่จังหวัดราชบุรี ด้วยความคิดที่จะช่วยเป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม และความคิดที่จะรับใช้ประชาชนในบ้านเกิดของตนเอง

นายบัณฑิตจึงได้ชักชวนเพื่อนผู้ร่วมงานดำเนินการจัดทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทันที ดังมีรายชื่อผู้ร่วมงานดังนี้

1. นายมณฑป เจียมวงษา ผู้อำนวยการ
2. นายบัณฑิต เกษณียบุตร บรรณาธิการ
3. นายราเชนทร์ สังข์เพชร ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
4. นายสนั่น กฤษณะเสถียร ที่ปรึกษา
5. นายณรงค์ คมขำ ที่ปรึกษา
6. นายกมล อัสวาคารัง
7. นายทัศนรินทร์ เสาวหล
8. นายนิกร บุญมีโชค
9. นายวินิจ วงศ์ยะลา
10. นายสัมฤทธิ์ ชาคะวสุ
11. นายอิสระ ฐิติมานะกุล

เมื่อนายบัณฑิตสามารถรวบรวมทีมงานได้แล้ว ก็เริ่มดำเนินการทันที โดยขอ
หัวหนังสือพิมพ์ชื่อ " ลุ่มน้ำแม่กลอง " ใช้เวลาประมาณหนึ่งเดือนเศษก็ได้หัวหนังสือพิมพ์
เข้าสำนักงานอยู่ที่เลขที่ 154/113 ถ.ศรีสุริยวงศ์ อ.เมือง จ.ราชบุรี หนังสือพิมพ์
ลุ่มน้ำแม่กลองฉบับปฐมฤกษ์ออกวางตลาดเมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2532 ราคาฉบับละ
3 บาท จำนวน 12 หน้า เป็นหนังสือพิมพ์ขนาดธรรมดา กว้าง $15\frac{1}{4}$ นิ้ว ยาว $21\frac{1}{4}$
นิ้ว วางตลาดเป็นรายเดือน ในเขตจังหวัดราชบุรีเป็นหลัก และส่งหัวที่สมุทรสงคราม
บ้างเล็กน้อย จำนวนยอดพิมพ์ครั้งแรกนี้ 2,500 ฉบับ พิมพ์ด้วยระบบออฟเซต พิมพ์ 2
สีในหน้า 1 และ 12 คือสีคำและสีส้ม

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ายอดพิมพ์ในครั้งแรกนี้จะน้อย หัวหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่มีอยู่
แต่เดิมไม่ได้ก็ตามที่ แต่หลังจาก 3 เดือนและหนังสือพิมพ์ลุ่มน้ำแม่กลองก็เพิ่มยอดพิมพ์ขึ้น
อีกเท่าตัว เป็น 5,000 ฉบับ " ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนเกิดความศรัทธาในการเสนอ
ข่าวอย่างตรงไปตรงมา ไม่เข้าข้างผู้กระทำผิดแต่อย่างใด"(1)

นโยบายหลักของคณะผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ลุ่มน้ำแม่กลองคือ ต้องการช่วยเหลือ
เป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชนผู้ไม่ได้รับความเป็นธรรมในสังคม ไม่โอนอ่อนก่อนตาม
กับผู้ทำไม่ถูกไม่ควร จะคอยขวางผู้ที่ทำผิดอยู่ตลอดเวลา ถึงแม้ว่านโยบายนี้จะกระทบ
กระเทือนต่อผู้มีอิทธิพลอยู่บ้างก็ตามที่ คณะผู้จัดทำจะต้องยึดถือปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว
ดั่งเช่น

การปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัด เสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาเอง ได้
นำปัญหามาสู่คณะผู้จัดทำ คือเมื่อฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ.2532 นั้น หนังสือพิมพ์ลุ่มน้ำ
แม่กลองเสนอข่าวเรื่องการคอร์รัปชั่นของข้าราชการตำรวจกลุ่มหนึ่ง ซึ่งการเสนอข่าวดัง
กล่าวนี้อาจสร้างความไม่พอใจให้กับพวกข้าราชการตำรวจกลุ่มนี้มาก ถึงกับแสดงออกด้วยการ
เอาอุจจาระมาปาดใส่สำนักงานในเวลากลางคืน ผลที่ตามมาคือเจ้าของสถานที่ที่ให้เข้า
สำนักงานอยู่นั้นเกิดความหวาดระแวงว่าอาจจะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงกว่านั้นได้ เช่น

(1) จากสารสัมภาษณ์นายบัณฑิต เกษณียบุตร บรรณาธิการลุ่มน้ำแม่กลอง

การเผาสำนักงาน หรือปะระเบิดใส่สำนักงานก็ได้ ดังนั้นเจ้าของสถานที่คนดังกล่าวจึง
ขอร้องให้ย้ายสำนักงาน

ต่อมาเดือนมกราคม พ.ศ. 2533 หนังสือพิมพ์กลุ่มน้ำแม่กลองจึงได้ย้ายสำนักงาน
มาอยู่ที่เลขที่ 139/13 ถ.ราษฎร์ยินดี อ.เมือง จ.ราชบุรี ซึ่งเป็นโรงพิมพ์ของนาย
ราเชนทร์ สังข์เพชร ผู้ร่วมงานคนหนึ่ง ทั้งนี้เพราะว่าหนังสือพิมพ์กลุ่มน้ำแม่กลองไม่มี
เงินทุนพอที่จะจัดสร้างสำนักงานเองได้

ช่วงที่ย้ายสำนักงานมานี้ เป็นช่วงที่นายบัณฑิตไม่มีเวลาพอที่จะทำ จึงได้ยก
ให้นายราเชนทร์เป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงาน ธุรการ ด้านจัดหา
โฆษณา และด้านการวางตลาด นายราเชนทร์ทำอยู่ได้ 3 เดือน นายบัณฑิตก็กลับ
มาทำเอง เพราะเห็นว่ามีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น พร้อมกับย้ายสำนักงานมาอยู่ที่เลขที่
59/1 ถ.คณาทร อ.เมือง จ.ราชบุรี ซึ่งเป็นร้านรับทำโฆษณาของนายวินิจ วงศ์ยะลา
ผู้ร่วมงานคนหนึ่ง

เมื่อหนังสือพิมพ์กลุ่มน้ำแม่กลองออกมาได้หนึ่งปีเต็ม ก็เพิ่มยอดพิมพ์เป็น 10,000
ฉบับ เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2533 พร้อมทั้งขยายพื้นที่จำหน่ายเป็น 6 จังหวัด คือ
จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดนครปฐม จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัด
กาญจนบุรี ภาวะต้นทุนการผลิตที่แพงขึ้น ทำให้ราคาจำหน่ายต้องสูงขึ้นด้วย เดิมที
ราคาฉบับละ 3 บาท ต้องกลายเป็นราคาฉบับละ 5 บาท และนอกจากนี้ก็เปลี่ยนแปลง
เวลาการออกจำหน่ายจากรายเดือน เป็นรายปักษ์หรือรายลอตเตอร์รี่ คือจะออกทุกวันที่
1 และ 16 ตอนเย็น จำหน่ายพร้อมกับผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล

2.2 ขั้นตอนการผลิต

หนังสือพิมพ์กลุ่มน้ำแม่กลองจะให้อิสระแก่ผู้สื่อข่าวหรือนักเขียนแต่ละคน ในการ
เสนอข่าวหรือบทความอย่างเต็มที่ ผู้สื่อข่าวหรือนักเขียนสามารถเสนออะไรก็ได้บนพื้นฐาน
ของความเป็นจริง กล่าวคือเหตุการณ์นั้นจะต้องเกิดขึ้นจริง เสนออย่างตรงไปตรงมา
ให้ความเป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย ไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และสิ่งสำคัญที่ทุกคนจะ

ต้องคำนึงถึงคือ จะต้องส่งข่าวและบทความตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

วันปิดต้นฉบับที่กำหนดไว้คือวันที่ 10 และ 20 ของทุกเดือน เมื่อกองบรรณาธิการได้รับต้นฉบับแล้ว จะริการพิจารณาต้นฉบับอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้ที่นั่งอยู่ประจำกองบรรณาธิการ 4 คนด้วยกันคือ นายบัณฑิต เกษณียบุตร นายวินิจ วงศ์ยะลา นายทัศนรินทร์ เสาวพล และนายภิกขิต การประชุมขานี้จะพิจารณาว่าข่าวหรือบทความนั้นควรที่จะได้รับการตีพิมพ์เสนอต่อท่านผู้อ่านหรือไม่ ถ้าเกิดมีปัญหาคือเสนอข่าวไม่ครบทุกด้าน ก็จะต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบ และถ้าข่าวนั้นมีความเคลื่อนไหวอีก ก็จะต้องติดตามเนื้อหาของข่าวเพิ่มอีกด้วย ซึ่งการหาข้อมูลเพิ่มเติมนี้ทางกองบรรณาธิการจะเป็นผู้จัดการเอง

เมื่อได้ข่าวและบทความที่ถูกต้องตามความต้องการและมีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ก็จะออกแบบจัดหน้า โดยที่หน้า 1 นั้นจะอาศัยแบบอย่างจากหนังสือพิมพ์ส่วนกลางฉบับใดฉบับหนึ่งที่เราเห็นว่าเหมาะสม เป็นแบบอย่างในการจัดหน้า หลังจากจัดหน้าแล้วก็จะส่งเข้ามาเรียงคอมพิวเตอร์ในกรุงเทพฯโดยใช้เวลา 2 วัน ก็จะทำอาร์ตเวิร์ค 1 วัน ซึ่งในขั้นตอนนี้อาพคาก็จะแก้ไขโดยการตัดตัวอักษรนั้น ๆ จากหนังสือพิมพ์ฉบับเก่า ๆ เมื่อจัดทำอาร์ตเวิร์คเรียบร้อยแล้ว ก็จะส่งเข้ามาในกรุงเทพฯอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดทำเพลทที่ใช้เวลาอีก 1 วัน 1 คืน และเสียเวลาพิมพ์อีกครั้งวัน ก็จะได้นั่งหนังสือพิมพ์ออกมา รวมระยะเวลาในขั้นตอนการทำเป็นรูปเล่มนั้นก็ประมาณ 5 วัน

2.3 การจัดหารายได้

สำหรับหนังสือพิมพ์กลุ่มน้ำแม่กลองนี้ การจัดหารายได้มี 2 อย่างด้วยกันคือ

1. การจัดจำหน่าย ซึ่งสามารถจำหน่ายได้ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ของยอดพิมพ์ทั้งหมด โดยจำหน่ายราคาฉบับละ 5 บาท สำหรับการขายปลีกที่วางตามแผงหนังสือและให้เด็กวิ่งขายในวันหนังสือพิมพ์ออก ส่วนสมาชิกนั้นคิดราคาปีละ 150 บาท จำนวน

24 ฉบับ

2. รายได้จากค่าโฆษณา โดยคิดอัตราค่าโฆษณาดังนี้

- เต็มหน้าราคา 8,000 บาท

- ครึ่งหน้าราคา 4,000 บาท
- $\frac{1}{4}$ หน้าราคา 2,000 บาท
- $\frac{1}{8}$ หน้าราคา 1,000 บาท
- และลดหลั่นกันลงมาถึง 500 บาท และ 300 บาทก็มี

อัตราค่าโฆษณาของหนังสือพิมพ์ลุ่มน้ำแม่กลองนี้จะแพงกว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นฉบับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะว่าการพิมพ์ด้วยระบบออฟเซ็ทต้องใช้ต้นทุนการผลิตสูง แต่อย่างไรก็ตามอัตราค่าโฆษณานี้ไม่ได้กำหนดตายตัว เพราะว่าบางครั้งถ้าเป็นคนที่ยังคุ้นเคยกันก็จะลดราคาให้บ้าง บางทีหน้าเราอาจเราก็จะเสริมให้โค่น้อย แต่ถ้านั่นที่เราบีบเราก็จำเป็นต้องบีบลงด้วย สำหรับคนที่หาโฆษณามาลงในหนังสือพิมพ์ลุ่มน้ำแม่กลองนี้จะได้รับค่าตอบแทน 30 เปอร์เซ็นต์

ตามปกติแล้วโฆษณาจะมีไม่มากนัก จะมีมากก็ในช่วงวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือวันที่ 5 ธันวาคม และวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ คือวันที่ 12 สิงหาคม จะเป็นช่วงที่มีโฆษณาเพื่อถวายพระพรเข้ามาเป็นจำนวนมาก จนต้องเพิ่มหน้าอีกประมาณ 12 หน้า รวมเป็น 24 หน้า ซึ่งจะได้รายได้ในส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้ครั้งละประมาณ 60,000 บาท เงินส่วนนี้จะช่วยนำไปอุดหนุนในเดือนอื่น ๆ ที่มีรายได้น้อย ซึ่งก็จะช่วยให้หนังสือพิมพ์ลุ่มน้ำแม่กลองสามารถดำเนินงานอยู่ได้

2.4 ลักษณะเนื้อหา

ในเนื้อหา 12หน้านั้น จะมีโฆษณาอยู่ถึงประมาณ 4 หน้า คิดเป็นร้อยละ 33.33 ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่มากที่สุดทีเดียว เป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ลุ่มน้ำแม่กลองได้รับความสนใจจากประชาชนมากพอสมควร ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้มีการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ลุ่มน้ำแม่กลองได้ต่อไปในอนาคต ส่วนเนื้อที่ที่เหลืออีกประมาณ 8หน้านั้น ประกอบด้วย

- ชาว มินโยบายที่จะเสนอข่าวที่มีคุณภาพ จะไม่พยายามเสนอข่าวอาชญากรรม แต่อย่างไรก็ตามมีการเสนอข่าวในกรณีที่เกิดเหตุการณ์เกิดขึ้นใกล้เคียงกับเวลาที่

หนังสือพิมพ์จะออกจำหน่าย

- ชาวสังคมน จะประกอบด้วยชาวสังคมน และภาพชาวสังคมน

- บทความที่เป็นความรู้ การเสนอบทความที่เป็นความรู้นี้ ไม่ได้เสนอในทุก ๆ ด้านที่ประชาชนควรจะรู้ จะมีเพียงแต่ความรู้ทางด้านกฎหมาย คือคอลัมน์นายชาวบ้าน นอกจากนั้นก็ เป็นบทความประเภทข้อชีวิตของบุคคลเด่น ๆ ในท้องถิ่น คือคอลัมน์ตำรวจ คิตดาว คอลัมน์แม่กลองสแควร์ และนอกจากนี้ยังมีการนำเสนอประวัติของเขาวงกตในท้องถิ่นที่ทำความดีในด้านต่าง ๆ อีกเป็นครั้งคราว

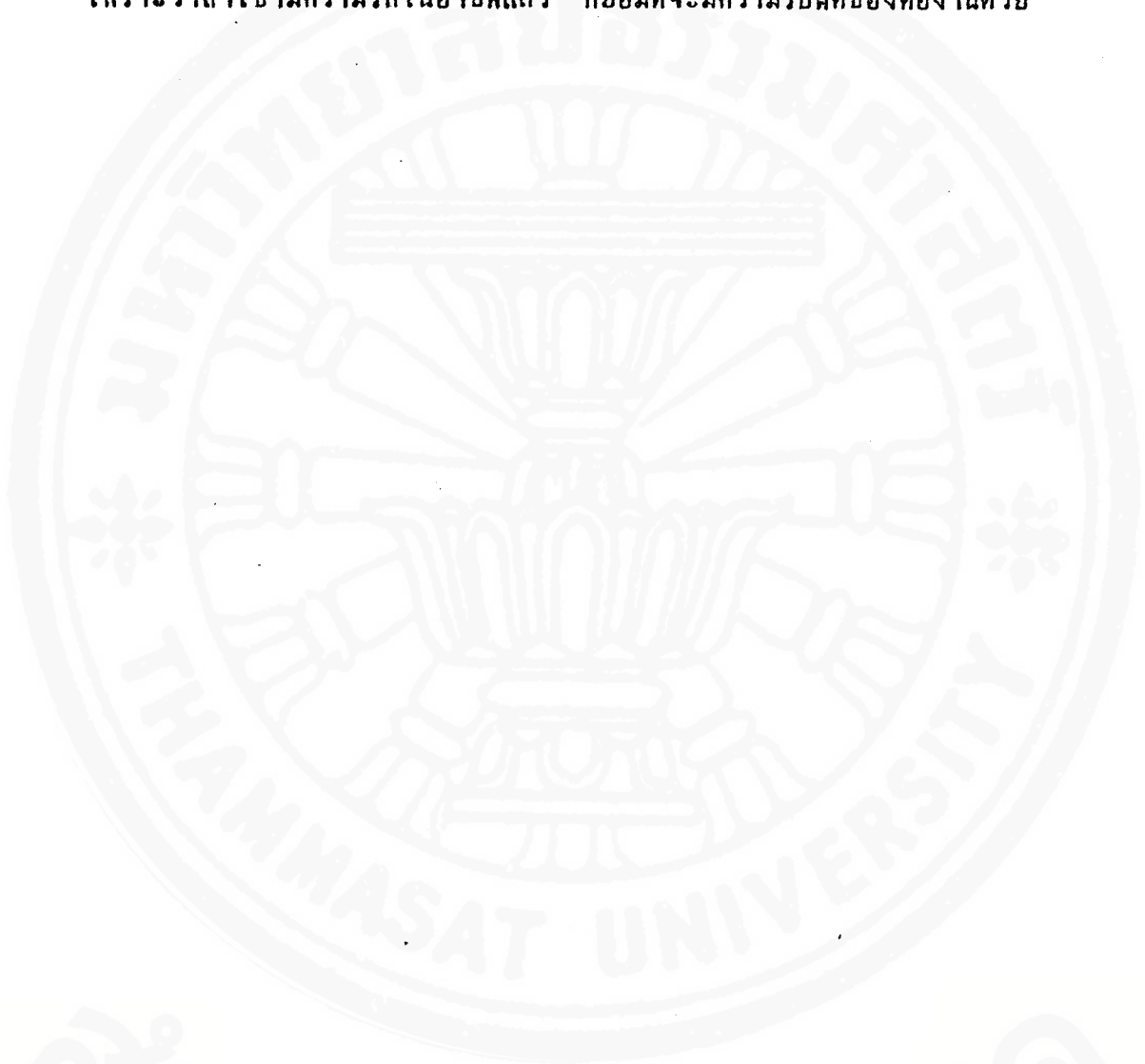
- บทความที่เป็นการแสดงความคิดเห็น เป็นการเสนอความคิดเห็นที่จะวิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์ภายในท้องถิ่น คำหนังสือที่ไม่ถูกต้องและเสนอแนวทางการแก้ไข ส่งเสริมยกย่องสิ่งที่ดีถูกต้อง ได้แก่คอลัมน์ต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. บทบรรณาธิการ
2. แลไปในแผ่นดิน
3. คลื่นใต้น้ำ
4. สายลมและแสงแดด
5. ใส้เกียร์ 6 ดับเครื่องชน
6. ลูกลอลูกชน
7. ผาการเมือง
8. กวพระเสาร์จัดข้อกับทรชน

อย่างไรก็ตามการเสนอเนื้อหาไม่ได้ถูกกำหนดไว้อย่างตายตัว ทั้งนี้เพราะว่า บางครั้งนักเขียนหรือนักข่าวไม่ส่งต้นฉบับให้ทันเวลา ก็ต้องเลื่อนออกไปเสนอในคราวหน้า และบางครั้งก็มีเรื่องที่น่าสนใจนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วนี้บ้าง ก็เพราะนักข่าวหรือนักเขียนให้ความสนใจพิเศษที่จะทำต้นฉบับมาให้ เช่น สารคดีท่องเที่ยว หรือเกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ

เดิมทีนั้นการเสนอข่าวและบทความจะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดราชบุรี และสมุทรสงครามเป็นหลัก แต่มาในระยะหลังนี้ผู้ร่วมงานในจังหวัดสมุทรสงครามไม่ได้ส่ง

ต้นฉบับเลข ดังนั้นการเสนอข่าวสารที่เกิดขึ้นในจังหวัดสมุทรสงครามจึงเป็นอันต้องระงับไป เพราะว่าถ้าจะให้กองบรรณาธิการลงไปทำเองนั้นก็ไมไหวด้วยเช่นกัน ทางกองบรรณาธิการจึงเกิดแนวความคิดใหม่ว่าจะขยายพื้นที่การทำข่าวเข้าไปในจังหวัดกาญจนบุรีแทน โดยจะหาคนที่มีความรักในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นบ้างพอสมควร มาช่วยในการหาข่าว เพราะว่าถ้าเขามีความรักในอาชีพแล้ว ก็ย่อมที่จะมีความรับผิดชอบของท้องถิ่นด้วย



สำนักหอสมุด